

FREERIDING

WINTER CAMP

t: brouk
f: DHC

Ve dvou dubnových týdnech proběhl ve švýcarských resortech Disentis a Andermatt první ročník českého Backcountry Campu, orientovaného především na výuku bezpečnosti pohybu v horách a na prevenci před lavinovým nebezpečím. Za tímto nadmíru užitečným počinem stál mimo jiné i náš věrný přispěvatel do freeridingové rubriky Michal Brouček aka terénní agent Brouk. Proč ho tedy nevzpovídát o co vlastně šlo, jak se to všechno seběhlo a tak dál...

Takže Brouku, tvoje naučné-freeridové články už naši čtenáři znají, bylo by tedy na úvod záhodno trochu poodhalit tvou identitu. Od kdy vlastně vůbec snowboarduješ, jaký je tvůj vztah k horám a čím se vůbec živíš?
Moje snowboardová kariéra sahá až do samé historické části tohoto sportu. Od mého půl roku jsme s rodiči pravidelně jezdili do Krkonoš a v Rokytnici jsem se svým bráchrůu trávil podstatnou část našich letních i zimních prázdnin. Díky tomu, že jsem se od malíčka pohyboval v horách, mně přišlo naprosto samozřejmé, že veškeré své sportovní aktivity spojuji s nimi. Sáňky vystřídaly lyže a v pubertě jsme začali podnikat první odvažné sjezdy mimo vyznačené sjezdovky. Sněžné prkno se neobjevilo z ničeho nic. Dobře si

pamatuji na umělohmotné prkno z TUZEXU, dlouhé asi 60cm, na jehož konci byla šňůrka pro přiřazení. Zkoušel jsem si podobně naohýbat různé kovové desky, ale potom se objevily první fotografie předchůdců dnešních prken. První pořádné prkno jsem si postavil v roce 1983. Atmosféra v republice byla stále hustá, dost často jsem si pohrával s myšlenkou následovat svoje vrstevníky na cestě za štěstím na „západ“. S nástupem Perestrojky a Gorbiho k moci začaly i první podnikatelské pokusy o sériovou výrobu snowboardů. V té době se však oficiálně podnikat nedalo a tak jsme prkna vyráběli po práci a o víkendech. Pro upřesnění rozsahu našeho obratu - za týden jsme vyrobili 3-5 prken a to jen těsně před začátkem zimy nebo v jejím průběhu. Tou dobou jsem měl za sebou i řadu jiných sportovních aktivit jako speleologii, horolezectví, lítání na padáku, potápění, skateboarding nebo jízdu na kolečkových bruslích. Prostě jsem chtěl vyzkoušet všechno a pokud možno najednou. Svě zapálení pro vše nové jsem zaplatil několika pobytů v nemocnicích až mě při lezení na pískovci zastavila zlomenina pánce a spodních obratlů. Jako by někdo řekl: „Tak a dost! Už jsi si užil a teď zabrzdi.“ Tenkrát mi utekla moje první životní expedice do velehor v ruské části Asie. Od podnikání

mě ale nezastavilo nic. Hned po revoluci jsme hodili na stůl business plán a vyrazili za guru snowboardingu Jakem Burtonem. Páni v kravatách zbystrili, co že jim to za železnou oponou vyrostlo za konkurenci, ale poté, co viděli naše dřevěné formy, vycouvali z nabízené spolupráce. Něčím jsem se musel živit a trička mi přišly docela cool. Nejdříve jsem tisknul pro známé až to přerostlo v sériovou výrobu pro každého. Rodinu s kámošema jsem ale na hory tahal pořád. Jezdili jsme závody a podnikali expedice do neznámých koutů. Jestli můžu označit určitý bod, který mě životním obloukem dovedl zpět k pořádnému ježdění, tak to určitě bude moje první návštěva Mt.Bakeru. Přijel jsem nadšený. Tam jsem přesně potkal to, o čem jsem si myslel, že snowboarding je. Od té doby se na hory dívám jinýma očima - nechci být na horách, chci být jejich součástí.

Jako kouč se taky účastníš snowboardových Gran Masta Campů. Co vás přivedlo k myšlence uspořádat vlastní, výhradně freeridový kemp?
Na GMC kempch mám na starosti freeridovou část programu. Snažím se účastníkům vštípit základní pravidla pro pohyb ve volném terénu. Na večerních setkáních přednáším

o lavinové prevenci, v terénu společně šlapeme za nějakým pěkným freeridem. Lidi, co se mnou chodí, bývají většinou nadšení a mě těší když se zpětně dozvím, že si pořídili vybavení a pouštějí se do výprav za prašanem sami. Na GMC nejezdí lidi jenom do snowparku. Všechny spojuje zájem naučit se něco nového, poznat jiné hory a samozřejmě si dobře zajezdit. Pohyb ve volném terénu zažívá obrovský boom nejen ve snowboardingu. Vybavení je dokonalejší a mnohem dostupnější. Lidi chtějí nový druh zážitku, nechtějí se tlačit ve frontě na kopec. Vždy po skončení kempu jsem se z vyplněných dotazníků dozvídal, co pro lidi z Čech znamená freeridová zkušenost. Mnozí byli poprvé v životě konfrontováni s obtížným, někdy i několikahodinovým stoupáním neznámým terénem, ale jejich nadšení po dojezdu nebralo konce. Z těchto svých zkušeností jsem vycházel, když jsem začal přemýšlet o čistě backcountry kempu. Se svým záměrem jsem se svěřil Markovi Touškovy, který se zasloužil o spuštění portálu Laviny.cz. Slovo dalo slovo a společně jsem se pustil do příprav na uspořádání prvního backcountry kempu. Od počátku jsem věděli, že nechceme dělat cestovku, která doveze lidi pod kopec a tím její organizace končí. Chtěli jsme něco víc. Základní kostrou programu

byl výběr vhodného střediska, výuka lavinové prevence na profesionální úrovni, zajištění partnerů akce, kteří by zapůjčili potřebné vybavení, a na co jsme kladli velký důraz, byla účast kvalitních jezdců, kteří zároveň fungovali jako koučové. A v neposlední řadě nám šlo i o zdokumentování kempu profesionálním fotografem a kameramanem. Na celou přípravu jsem měl něco přes půl roku a celá akce měla být limitovaná maximálně pro 50 lidí včetně produkčního týmu. Začali jsme výběrem resortu. Hledali jsme odpovídající ubytování někde v horách, daleko od civilizace. Prošli jsem několik tipů většinou v rakouských Alpách od Dachsteinu až po Vorarlberg. Konečné rozhodnutí o tom, kde se kemp bude konat, padlo na základě doporučení Markova kamaráda Tobiho Kurzedera. Ten patří k partě freeriderů, která se zase stará o portál powderguide.com a kteří vydali stejnojmennou publikaci „POWDERGUIDE – průvodce pro freeriding“. Dal nám typ ve švýcarských Alpách na freeridovou oblast v okolí resortů Disentis, Oberalppass a Andermatt. Pronajali jsme penzion La Siala umístěný na začátku Oberalppassu ve výšce 1600 metrů. Chalupu jsme měli celou jen pro sebe. Dalším úkolem bylo zajistit profesionálního horského průvodce, který by měl zkušenosti s přednášením lavinové prevence a který by plánoval trasy výstupů a sjezdů. Opět zafungovaly Markovy konexe. Viktor Kofízek, člen Horské služby v Peci pod Sněžkou, přislíbil svoji účast. Při výběru partnerů akce jsme vycházeli z předpokladu, že pro backcountry camp potřebujeme oslovit spíše výrobce či distributory vybavení do hor než snowboardové firmy. Potřebovali jsme zajistit dostatečné množství sněžnic, skládacích hůlek, pipáků, lavinových sond, lopat, batohů a vůbec veškerého vybavení pro pohyb ve volném terénu. Začali jsme objíždět a přesvědčovat firmy a žádali je o podporu našeho záměru. Tuto pasáž bych proto rád využil a poděkoval všem, kteří nás podpořili. Jmenovitě firmě Tilak za výborné oblečení, firmě Vertikal sport za prvotřídní sněžnice MSR, firmě U100 za zapůjčení pipáků a ostatního vybavení od Backcountry Acces (BCA), Warmpeace za hůlky a pipáky. Ze snowboardových firem musím poděkovat Dakine za batohy, Nitro za chrániče, helmy, vázání a prkna (zejména vlašťovky - ty přišly vhod, když napadlo 30cm prašanu), Salebře za prkna a klukům z Representu za věcné ceny pro kempaře. Na posledním místě jmenuji hlavního partnera. Red Bull vyslyšel naše potřeby a finální podporou nám pomohl zajistit zdokumentování celé akce. Tímto mu osobně děkuji a vyslovuji pochvalu partě DHC - Davidovi Horváthovi a Jirkovi Schindlerovi za profesionálně odvedenou práci na kopci. Možná se bude zdát někomu divné, proč se tak dopodrobna rozepisují o organizaci kempu a jestli tyto informace nemohou být použity jako návod pro uspořádání podobné akce, která by konkurovala Backcountry Campu. Naopak, touto akcí chceme inspirovat. Přát bych si, aby takové akce lidi motivovaly k tomu uspořádat něco podobného. Ze svých více jak dvacetiletých zkušeností vím, že ve snowboardingu a v současné době i freeskiingu jde především o nadšení party někým vyrazit, zažít dobrodružství a popřipadé se

FREERIDING BACK COUNTRY CAMP

umět o svoje pocity a zážitky podělit. Jezdit na závody oslovuje opravdu jen ty nejlepší, kteří mají soutěživého ducha. Jízda po sjezdovce brzy zvešední a jedinou možností jak se realizovat je vyrazit někam do hor. Snowboarding je sportem individualistů, kteří se umějí postarat sami o sebe. Záleží jen na síle vlastní motivace udělat něco i pro druhé.

Jak zmiňovaná střediska vypadají a jak fungovala vaše komunikace s jejich vedením?
Zajištění vhodného terénu pro freeride bylo základním předpokladem pro úspěšnost celého podniku. Jak jsem již zmiňoval, dali jsme na doporučení od Tobiho, který nás navštívil v průběhu prvního turnusu a společně jsme podnikli výšlap z Oberalppassu. Nemohli jsme ale opřít celý projekt jen o jednu zkušenost. Vyrazili jsme do nám neznámého resortu koncem léta a začali jednat se šéfy středisek Disentis a Andermatt. V Disentisu nás přivítal mladý a zkušený horský vůdce, který se upsal k šéfování celého střediska. Se zájmem si vyslechl náš plán a více než ochotně nám byl nápomocen při samotném pobytu v době konání kempu. Mimo jiné jsme mu vděční, že vyvezl celou naši skupinu v době, kdy byl již

ukončen provoz vleků a v horách leželo 30cm čerstvého prašanu. Díky jeho pochopení jsme zažili jeden z nejlepších dnů ježdění. Obdobný přístup měl i vedoucí střediska Andermatt. Severně orientované svahy slibovaly dostatek sněhu i v jarním termínu konání kempu. Kabinová lanovka vede až na samý vrchol hory Gemsstock (2961 m). Freeridové trasy vedou třemi směry. Nejdostupnější je cesta odbočující v levé části resortu do oblasti Felsental. Další dvě jsou vedeny z druhé strany kopce a předpokládají dostatečnou časovou rezervu pro návrat zpět do střediska. Alpský terén bez lesnatého porostu je rozvrátněn řadou žlebů a údolí. Drobná skaliska a žebrované útvary jsou charakteristickým rysem pro tento resort. Obě střediska Disentis a Andermatt jsou propojena vlakovým spojením, které přepravuje i osobní automobily, jelikož přechod Oberalppass je v zimním období uzavřený. Součástí programu byly výšlapy právě z jedné ze stanic vlaku Oberalppass 2046 m. V krásném a přehledném terénu si každý může vybrat podle svých možností. Dají se sjíždět ostré žleby nebo si jen tak zajezdit po rozlehlých údolích. Nejkrásnější na této trase je pohled na členitý terén, kterým se sjíždí, ze zápraží chalupy.

Jaký byl o kemp zájem a jací lidé ho účastnili?
Od začátku jsme se soustředili na oslovení nejen snowboardové veřejnosti, ale chtěli jsme podchytit i lidi, kteří se věnují freeskiingu. Oba dva s Markem máme podobnou zkušenost, kterou jsme si přivezli nezavísle na sobě z amerického střediska Mt. Baker. Zdejší lyžaři a snowboardisté nedělají rozdíl v tom, na čem jezdí. Jsou jedna parta a spojuje je láska k horám. Tuto atmosféru jsem chtěl přenést i do naší pořádaného kempu. Spojili jsme se s partou lyžařů okolo firmy Warmpeace, co jezdí telemark. Bohužel ve stejném termínu konali vlastní akci, které dali pochopitelně přednost. I přes jejich neúčast dorazilo na kemp několik lyžařů. Hlavním marketingovým nástrojem byl Markův zmiňovaný portál, na kterém byl program a přihláška na kemp. O první termín, konaný na začátku dubna, byl větší zájem než o následující. Termín kempu byl pro moji účast o následující. GMC nastaven do jarního období. Odtud zřejmě pramenil větší zájem o první turnus. Skutečnost byla taková, že v období střídání turnusů napadl nový snižovací a pořádnou střikanci zažili účastníci druhého turnusu.

COUNTY CAMP FREERIDING BACK COUNTRY CAMP

Byla účast na kempu něčím podmíněna? Slyšel jsem něco o minimálním věku 21 let?

S věkovou hranicí jsme se trápili od začátku našeho plánování. Chtěli jsme se vyhnout problémům pramenícím z nedostatečných zkušeností při pohybu v horách. Nesmíme zapomenout, že zkušenosti nabyté ježděním po sjezdovkách v Krkonoších se nedají aplikovat na jízdu v opravdových velehorách jako jsou Alpy. Celodenní pobyt vyžaduje nejenom fyzické dispozice, ale i jistou dávku zodpovědnosti nejenom za sebe.

Jak probíhaly jednotlivé dny kempu?

Celodenní program začínal večerní přípravou. Viktor analyzoval předpověď počasí, nad mapou jsme společně studovali možné trasy výstupu a sjezdu. Účastníci nařadili potřebné vybavení a stanovili jsem si časový harmonogram. Nejednou jsme vstávali v brzkých ranních hodinách. Výjimkou nebyl budíček třeba v šest ráno. Podle sněhových podmínek jsme se přemisťovali buď auty do střediska Disentis nebo vlakem na zastávku Oberalppass anebo jsme pokračovali až do Andermattu. Na kopci jsem se buď rozdělili do skupin nebo jsme společně stoupali k vytýčenému cíli. V průběhu celého pobytu v horách David s Jirkou fotili a točili na kameru a tak byly jednotlivé sjezdy podřízeny jejich režii. Po celodenním ježdění jsme se vraceli do penzionu, kde jsme si sami vařili. Ve večerních hodinách jsme obvykle zrekapitulovali co se komu událo, vyměňovali jsme si zážitky, dívali se na video záběry. Viktorova služba končila až po téměř každodenní přednášce doprovázené promítáním výukových materiálů a doplněné poznatky a zkušenostmi z práce člena Horské služby. Nepříznivé počasí jsme využívali k nácviku různých záchranných technik, opět vedených Viktorem.

No a co všechno se vám tedy podařilo kempům předat?

V programu kempu byly především témata zajišťující bezpečný pohyb v horách. Praktickou výuku jsme však operativně začleňovali do jednotlivých dní a během příznivých podmínek pro ježdění se výuka minimalizovala tak, abychom si především zajezdili. V době špatné viditelnosti či změně počasí jsme využili sousední stodolu k nácviku práce s lanem nebo jsme prováděli simulaci vytažování obětí z ledovcové trhliny. V resortu Andermatt je nainstalované zařízení, které simuluje zasypaní obětí v lavině. Při každé možné příležitosti jsme ho navštěvovali a soutěžili v rychlosti nalezení obětí. Poskytované informace se neomezovaly jen na zmiňované přednášky, každý z produkčního týmu předával svoje praktické zkušenosti po celou dobu konání kempu. Samozřejmostí bylo upozorňování na drobné nedostatky při jízdě, zejména kontroly pohybu horních končetin a držení těla.

Pohyb v horském terénu s sebou i přes všechnu opatrnost a zkušenosti nese riziko. Došlo na nějaké vyhrčené situace nebo dobrodružství?

O dobrodružství nebyla nouze. Hned druhý den, kdy jsem se pohyboval v resortu Disentis, vyrazila několikačlenná parta za prašanem. Nutno podotknout, že přes den panovalo poměrně teplé počasí. Sníh byl většinou od slunce přetavený a v odpoledních hodinách změkdl do krystalické podoby. Robin Kaleta předchozího dne zkoumal okolní terény, zda se někde přece jenom nenachází trochu schované prašano. Svůj úsudek o prašanu opíral i o informaci od vedoucího střediska, který mluvil o čerstvém sněžení v předchozích dnech. Našel severně orientovaný svah. Ostrým stoupáním vyrazil na vrchol P. Gendusas (2980m) zkontrolovat stav sněhové pokrývky. Zbytek kempářů šel mezi tím jinou trasou ke sjezdu překrásného údolí Valstrem. Robinova trasa byla náročná a trvala stejně dlouho jako naše, která začínala na protilehlém svahu. Když byly

obě skupiny na vrcholu, spojili jsme se vysílačkami se záměrem nafotit a natočit Robinovu skupinu při sjezdu. Na protilehlém svahu zůstal pouze David, Jirka a já. Místo našeho stanoviště bylo ideální pro pořízení dobrých záběrů. Vysílačkou jsem odstartoval Robina a už jsme pozorovali spanilou jízdu neposkrvněným prašanem. Jeho lyže zapisovaly linku do několikacentimetrové vrstvy prachového sněhu. Odřízlý sníh v zatáčkách sklouzával po tvrdší spodní vrstvě a pomalu tvořil sněhový splaz. Robinova jízda nepostrádala zkušeností a jistotou, při dojezdu pod kopec jsme dávali najevo nadšení z jeho výkonu hlasitým rykem na celé údolí. Druhým jezdcem byl Marek na prkně. Opět přepychový sjezd. Hvizdání, výkřiky, nadšení. Na start se připravil třetí jezdec. Michal na lyžích. „Pozor terén se sype, zajed víc doleva,“ zněly povely do vysílačky. Horní partii zvládl bez problémů. Ale pozor, co se děje? Michal zastavil nad skalním prahem. „Nahoře se to trhá, co to tam provádí?“ mluvím si polohlasně pro sebe. „Už to jede na něj,“ pokračuji v popisování toho, co všichni tři vidíme a kluci zaznamenávají na obrazový materiál. „Už ho to sejmulo!“ Davida překvapilo s jakým klidem jsem komentoval celou situaci. Prachový splaz, který Michal uřil v horní části, dojel ke skalnímu prahu, na kterém se nečekaně a pro všechny nepochopitelně zastavil. Na hraně ho dostihla lavina, která do Michala narazila obrovskou hybnou silou. Vymrštila ho do vzduchu tak, že přeletěl celý prostor pod sebou. Cvak, cvak, cvak, David zaznamenává neočekávanou událost. Chvilke ticha, lavina se zastavuje, sněhový prach usedá. „Kde je Michal, stalo se mu něco?“. Už se vynořil z bílého zajetí. Pomalu se sesouvá níže k ostatním jezdčům. „Jede o jedné lyži,“ hlásí Jirka, který pozoruje Michala objektivem kamery. Díky této příhodě si vysloužil přezdívku Michal „Lavina“, kterou jsme ho častovali po zbytek kempu. Problém byl v jeho lyži, která mu upadla nad skalním prahem.

Další situace již nebyly tak dramatické, ale na nedostatek dobrodružství jsme si nemohli stěžovat. Po sněžení v druhé části kempu jsme vyrazili do Andermattu. Po několika freeridových jízdách resortem si Jirka Lausecker vzpomněl na jednu freeridovou trasu, kterou jel před pár lety. V odpoledních hodinách jsme vyjeli do neznámého terénu. Obloha byla čistá. Pohybovali jsme se v horních partiích resortu. Od rána jsem pozoroval nízkou oblačnost jenž se postupně nasouvala do okolních údolí. Ta se nám taky stala osudnou. Než jsme se dokopali k nějakému pořádnému sjezdu obklopila nás mlha a my neviděli ani na krok. Nášťestí si Jirka pamatoval cestu a poslepu jsme jeli směrem dolů. Nikdo z nás netušil, jak daleko se vzdalujeme od střediska. Potkávali jsem jednotlivce ve stejné situaci. Na konci sjezdu jsme tvořili jednu partu, která mířila zpět do civilizace. Nikdo přesně nevěděl, jak dlouho to potrvá a kde vylezeme. První vesnici jsme podvědomě proběhli a intuitivně hledali vlakové nádraží. Jen co jsme vstoupili na peron zastavil vedle nás vlak, který nás dovezl zpět do resortu. Ve vlaku jsme kempaře ubezpečovali, že vše bylo předem naplánované a do poslední minuty až sekundy načasované. He he. A závěrem ještě krátký report z bivaku. Poslední den před odjezdem prvního turnusu jsme si udělali pauzu a domluvili si večerní posezení u ohně. Celodenní volno jsme využili společně s Jirkou a Davidem k přípravě nočního bivaku. Naplánovali jsem si asi hodinový výstup od chaty. Cestou jsme natáčeli, trochu pojezdili a vybrali vhodné místo na bivak. „Hlavně to nesmí být moc daleko,“ upozorňoval David. „Večer bude oheň, nějaký to pívko a panáček, ať tady nevlajeme celou noc“. S tím všichni souhlasili. Vybrali jsme závětrné místo, připravili záhrab, já si postavil stan a sjeli na prknech domů. Program probíhal ku

BACK COUNTRY CAMP
FREERIDING

spokojenosti všech. Napečeno, oheň zářil do daleka, pívko z místních i tuzemských zdrojů. Prostě pohodička. Po setmění jsme vyrazili tentokrát ne na sněžnicích, ale na splitech. Cestu jsme opět zaznamenávali na filmový pás. Potemnělá krajina znesnadňovala orientaci. „Už tam musíme být“. „Je to tímhle směrem,“ vítr unášel naše slova. Prohledávali jsem místa, o kterých jsme si mysleli, že jsou to určité ona. Záhrab ani stan však nikde. „Teď už to poznávám určitě,“ ubezpečoval jsem ostatní. Nacházeli jsme se minimálně 300 výškových metrů nad místem bivaku. A to jsme dopoledne měli strach, abychom se netáhli zbytečně daleko do kopce. Večer, posílení pivkem, dobrou náladou a hlavně na splitech, jsme hravě překonali poslední stoupání a přeběhli naše stanoviště

o řádný kus. Zbývalo sjet na splitech dolů k našemu útulku. Kluci zalehli do záhrabu, já jsem jako bonus vyfasoval do stanu všechny páry bot a odporoučeli jsme se k zasluženému spánku.

Co byste po první zkušenosti s kempem zpětně udělali jinak?
Na tento dotaz odpovím možná poněkud sebestě. Asi nic. Podle prvních reakcí kempařů byli všichni spokojeni. Pro produkční tým to bylo náročné. To se projevilo v druhém turnuse. Jak se horšilo počasí, postupně odpadávali jeden za druhým, až jsem v chalupě zůstal sám s Adamem a Vaškem. Když o tom teď mluvím, uvědomuji si možná jedinou věc. Délka kempu. Z vlastní zkušenosti vím, že když si chci užít hor, musí být člověk

v horách dlouho. Asi přehodnotíme délku turnusu.

A jaké byly ohlasy? Plánujete další ročníky?

Nepřisluší mi, abych hodnotil spokojenost kempařů. Při odjezdu zaznívaly pozitivní slova, mluvilo se o účasti na dalším ročníku. Rozhodně plánujeme další rok uspořádat podobnou akci. Již dnes víme, že to bude ve stejném regionu. Chceme se soustředit na hlavní sezónu. Koncept kempu ponecháme stejný. Odměnou pro produkční tým bude dostatečná účast v dalším roce.